

# Obchodní tajemství a další druhy tajemství

© 2005 Michal Černý Ph.D.

# Právní úprava obchodního tajemství

- § 17 – 20 ObZ – Obchodní tajemství
- § 51 ObZ – Porušení obchodního tajemství  
(skutková podstata nekalé soutěže)

# Pojem obchodního tajemství

- Obchodní tajemství je **předmět práv náležejících k podniku**
- veškeré skutečnosti obchodní, výrobní či technické povahy související s podnikem, které mají skutečnou nebo alespoň potenciální materiální či nemateriální hodnotu, nejsou v příslušných obchodních kruzích běžně dostupné, mají být podle vůle podnikatele utajeny a podnikatel odpovídajícím způsobem jejich utajení zajišťuje.

# Povaha skutečností

- Obchodní, výrobní nebo technická povaha – seznamy partnerů (např. databáze), odběratelů, obchodní strategie, receptury ...
  - Musí souviset s podnikem
- Co není předmětem obchodního tajemství:
- Informace o osobním stavu podnikatele,
  - Informace o trestné činnosti (podnikatele)

# Hodnota skutečností

- Mají skutečnou nebo potenciální hodnotu – tzn. mohou být zpeněženy nebo jinak hospodářsky využity (*např. pásová výroba*)
- Podnikatel musí být schopen jejich hodnotu prokázat – buď tím, že je koupil, zajistil atd. nebo že je dokáže využít (*např. výroba takto realizovaná je racionálnější, což vede k úspoře*)
- Hodnota může být i nemateriální – podobně jako např. dobrá pověst

# (NE)dostupnost

- Skutečnosti tvořící obchodní tajemství nesmí být běžně dostupné v příslušných obchodních kruzích
- Tzn. nejsou běžně známé mezi podnikateli, kteří se účastní podnikání na relevantním trhu (*např. recept na výrobu nápoje, dortu atp.*)

# Podnikatel – vůle utajit

- Např. nesdělovat (*konkurenční doložky*)
- Kontrolované nakládání s obchodním tajemstvím

# Zajištění utajení odpovídajícím způsobem

- Způsob utajení má odpovídat povaze skutečností a jejich hodnotě



# Trvání obchodního tajemství - § 19

- Obchodní tajemství trvá, pokud jsou splněny všechny podmínky (§ 17)

# Nakládání s tajemstvím - § 18

- Výlučné právo podnikatele, k jehož podniku náleží
- Má právo udělit svolení k užití (*licenční smlouva*), popř. rovněž převést obchodní tajemství (*např. jako součást podniku*)
- Je výlučně oprávněn vymezit podmínky užití

# Ochrana obchodního tajemství

- § 20 – přísluší ochrana jako při nekalé soutěži
- Ochrana přísluší jak při porušení, tak při ohrožení
- § 51 – porušení obchodního tajemství - *Porušováním obchodního tajemství je jednání, jímž jednající jiné osobě neoprávněně sdělí, zpřístupní, pro sebe nebo pro jiného využije obchodní tajemství (§ 17), které může být využito v soutěži a o němž se dověděl:*
  - a) *tím, že mu tajemství bylo svěřeno nebo jinak se stalo přístupným (např. z technických předloh, návodů, výkresů, modelů, vzorů) na základě jeho pracovního vztahu k soutěžiteli nebo na základě jiného vztahu k němu, popřípadě v rámci výkonu funkce, k níž byl soudem nebo jiným orgánem povolán,*
  - b) *vlastním nebo cizím jednáním přičícím se zákonu.*

# Jiné druhy tajemství

- Např. bankovní tajemství – Z 21/1992 Sb. o bankách
- Informace o klientech a o službách jim poskytovaných (včetně stavu účtů)

# Povinnost mlčenlivosti

- Zákon ukládá nevyužít informace pro sebe ani je nesdělít třetí osobě bez ohledu na možnost jejich případného využití
- Zákonem uložená povinnost mlčenlivosti – např. zákon o bankách, zákon o pojišťovnictví atp.
- Zákonem uznaná povinnost mlčenlivosti – zákon uznává povinnost mlčenlivosti, kterou ukládá církevní právo (*např. zpovědní tajemství*)

# Insider trading - § 128 TZ

- Zneužití informací nikoliv veřejně přístupných (§ 128 TZ – zneužívání informací v obchodním styku)
- *(1) Kdo v úmyslu opatřit sobě nebo jinému výhodu nebo prospěch neoprávněně užije **informace dosud nikoli veřejně přístupné, kterou získal z důvodu svého zaměstnání, povolání, postavení nebo své funkce a jejíž zveřejnění podstatně ovlivňuje rozhodování v obchodním styku, a uskuteční nebo dá podnět k uskutečnění smlouvy nebo operace na organizovaném trhu cenných papírů nebo zboží, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.***
- *(2) Stejně bude potrestán, kdo jako pracovník, člen orgánu, společník, podnikatel nebo účastník na podnikání dvou nebo více podniků nebo organizací se stejným nebo podobným předmětem činnosti v úmyslu uvedeném v odstavci 1 uzavře nebo dá popud k uzavření smlouvy na úkor jedné nebo více z nich.*
- *(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, získá-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 pro sebe nebo jiného značný prospěch.*
- *(4) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, získá-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 pro sebe nebo jiného prospěch velkého rozsahu.*

# § 149 TZ – nekalá soutěž

## § 149 Nekalá soutěž

- *Kdo jednáním, které je v rozporu s předpisy upravujícími soutěž v hospodářském styku nebo se zvyklostmi soutěže, poškodí dobrou pověst nebo ohrozí chod nebo rozvoj podniku soutěžitele, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci.*

# Utajované skutečnosti

- Z 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností
- NV 246/1998, kterým se stanoví seznamy utajovaných skutečností
- Další právní předpisy



- Skutečnost, se kterou by neoprávněné nakládání mohlo způsobit újmu zájmům České republiky nebo zájmům, k jejichž ochraně se Česká republika zavázala, nebo by mohlo být pro tyto zájmy nevýhodné, a která je uvedena v seznamu utajovaných skutečností.
- *Skutečnosti, které je nutno v zájmu ČR utajovat (a jsou proto zařazeny do seznamu utajovaných skutečností)*
- Zájem ČR - zachování ústavnosti, svrchovanosti, územní celistvosti, zajištění obrany státu, veřejné bezpečnosti, ochrana důležitých ekonomických a politických zájmů, práv a svobod fyzických a právnických osob a ochrana života nebo zdraví fyzických osob.

# Oblasti, ve kterých se zejména vyskytují utajované skutečnosti

- a) zabezpečení obranyschopnosti a bezpečnosti České republiky,
- b) státních hmotných rezerv,
- c) dovozu a vývozu vybraného vojenského materiálu 3) nebo bezpečnostní techniky,
- d) zpracování a přenosu údajů v přenosových, výpočetních a informačních systémech,
- e) výzkumu, vývoje, výroby a služeb zbraňových a bezpečnostních systémů a zařízení,
- f) ochrany osob, předmětů a objektů, 4)
- g) přípravy podkladů pro zabezpečení vojenských přeprav nebo přeprav prezidenta republiky a ústavních činitelů jiných států,
- h) zabezpečení veřejné bezpečnosti,
- i) organizační struktury zpravodajských služeb a útvarů Policie České republiky,
- j) příslušnosti ke zpravodajským službám a útvarům Policie České republiky,
- k) používání zpravodajských a specifických prostředků zpravodajskými službami nebo operativní techniky a operativně pátracích prostředků Policií České republiky a celními orgány,
- l) forem, metod a výsledků činnosti zpravodajských služeb směřující k získávání, soustředování a vyhodnocování informací,
- m) údajů v evidencích zpravodajských služeb vedených za účelem plnění úkolů v jejich působnosti,

- n) spolupráce zpravodajských služeb se zpravodajskými službami cizí moci,
- o) spolupráce Policie České republiky s policejními službami cizí moci,
- p) činnosti Policie České republiky při odhalování trestných činů a jejich pachatelů a případů zpracovávaných zpravodajskými službami,
- r) finančního a materiálně technického zabezpečení zpravodajských služeb a útvarů Policie České republiky,
- s) vědeckotechnických a technologických postupů a výstupů, výroby, výzkumu, vývoje a materiálů,
- t) ochrany jaderných a chemických zařízení, přepravy a ukládání jaderných materiálů a nebezpečných látek,
- u) opatření celních orgánů,
- v) přípravy a provádění měnových opatření,
- w) umístění, přepravy a způsobu zabezpečení zásob peněz, drahých kovů a měnových rezerv ve zlatě a devizových prostředcích,
- x) bankovních operací a kapitálového trhu,
- y) pohledávek České republiky v zahraničí a způsobu jejich likvidace,
- z) přípravy amnestie udělované prezidentem republiky,
- za) výzkumu, vývoje, výroby a používání prostředků k ochraně utajovaných skutečností, nebo
- zb) mezinárodních jednání a smlouvy, pokud to jejich povaha vyžaduje nebo jestliže se tak smluvní strany dohodnou.

# Stupně utajení

- Přísně tajné - neoprávněné nakládání s ní by mohlo způsobit **mimořádně vážnou** újmu zájmům České republiky;
- Tajné - neoprávněné nakládání s ní by mohlo způsobit **vážnou** újmu zájmům České republiky;
- Důvěrné - neoprávněné nakládání s ní by mohlo způsobit **prostou** újmu zájmům České republiky;
- Vyhrazené - neoprávněné nakládání s ní **by mohlo být nevýhodné** pro zájmy České republiky;

■

# Příklady

- Přísně tajné – MSpr.: Spisy nebo části spisů týkající se řízení, pokud v jeho průběhu vyšly najevo utajované skutečnosti, včetně informací a zpráv k tomu zpracovávaných
- Tajné – ČNB: Příprava provádění zásadních měnových opatření, jejichž předčasné zveřejnění by mělo výrazné negativní ekonomické dopady

- Důvěrné - Speciální charakteristiky a receptury materiálů používaných při výrobě bankovek a mincí
- Vyhrazené - Bezpečnostní parametry speciálních přepravních vozidel, příkazy k zásilkám bankovek obsahující datum a cíl přesunu